

ÖĞRETMEN ADAYLARININ CEP TELEFONU KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ EXAMINING THE VIEWS OF PROSPECTIVE TEACHERS ON THE USE OF MOBILE PHONES

Didem KOŞAR*

Öz

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılan bu çalışmada, çalışma grubunu, 30 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Cep telefonu kullanım amaçları arasında en çok iletişim; en çok kullanılan uygulamalar mesajlaşmaya dönüktür. Öğretmen adaylarının hepsi akıllı telefon kullanmaktadırlar. Cep telefonunun yararları arasında haberleşme en çok vurgulanan faktördür. Öğretmen adayları cep telefonunun zararları konusunda en çok sağlığa verdiği zarara vurgu yapmışlardır. Derste telefon kullanımının öğrenmeyi hızlandırabileceği ama dikkat dağınıklığı yaratabileceği nedeniyle de akademik başarıda düşüş yaşanabileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda cep telefonunun öğretimsel etkinliklere daha çok ağırlık verecek şekilde kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Cep Telefonu, Öğretmen Adayı, İnternet.

Abstract

The aim of this study is to reveal out the perceptions of prospective teachers on the use of mobile phones. The research is conducted via qualitative research method. Among the purposive sampling methods, criterion sampling and maximum variation sampling are used and 30 prospective teachers were included in the study group. Semi structured interview form, developed by the researcher was used. Among the purpose of using mobile phones, communication is mostly uttered category and the most emphasized application is related to messaging. All the prospective teachers use smart phones. Again providing communication is the seen to be the most significant benefit of mobile phones; whereas the health damage is the most expressed danger of them. The use of mobile phones during the lesson can increase learning but at the same time can create distractibility and reduce the academic performance. As a result of the research, it can be suggested that the mobile phone should be used more emphatically in instructional activities.

Keywords: Technology, Mobile Phone, Prospective Teachers, Internet.

1. GİRİŞ

Hızlı değişim çağıyla beraber teknolojinin gelişmesi ile cep telefonları yaşamın ayrılmaz bir parçası haline almıştır. İlk zamanlarda sadece iletişim kurma amacı ve özelliği taşıyan cep telefonları (Aydoğdu-Karaaslan ve Budak, 2012:4549) günümüzde çok farklı kullanım amaçlarına sahiptir. Cep telefonları artık sadece iletişim kurma amaçlı değil aynı zamanda görüntülü konuşma, sosyal medya kullanımı, fotoğraf çekme, film ve dizi izleme, müzik dinleme, yol bulma, internete erişim, görüntülü konuşma, oyun oynama gibi farklı ihtiyaçlara da cevap verir hale gelmiştir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde cep telefonlarının tüketiciler için zorunlu bir ihtiyaç haline geldiği düşünülebilir (Uzgören, Şengür ve Yiğit, 2013:30). Başlangıçta kısıtlı model ve markada piyasaya sürülen cep telefonları günümüzde çok farklı amaç, model, tarz, fiyat ve renkte satışa sunulmaktadır.

Her zaman ve her yerde bireyin yanında var olan teknoloji mobil cihazlardır. Cep telefonlarının hareketlilik özelliğini rahat taşınabilecek boyut ve ağırlıklarda olmasından kaynaklanmaktadır. Cep telefonları bireylerin yaşamının her alanında yer almaktadır (Özaşçılar, 2009:19). Eğitim ortamlarına getireceği katkı düşünüldüğünde önemli bir potansiyele sahip olan mobil cihazlar sahip oldukları çoklu ortam becerileri sayesinde öğrenmeyi desteklemektedir. Mobil öğrenme ile öğrenciler günlük hayatın içinde öğrenmenin daha cazip ve güdüleyici olduğunu düşünmektedirler (Vinci ve Cucchi, 2007). Günümüzde öğrenciler, dijital teknolojiyle doğmakta ve yaşamaktadırlar. Bunun sonucunda, bugün birçok öğrenci, ses ve video dosyalarını internetten bilgisayarlarına veya taşınabilir aygıtlarına yüklemekte ve kullanmaktadırlar.

* Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, didemkosar@hacettepe.edu.tr

Öğrenci kendi tercih ettiği zaman dilimlerinde öğrenme sürecini başlayıp sürdürebilmektedirler. Yakın zamanlara kadar masaüstü bilgisayarlarla ve sabit telefon hatlarıyla sağlanan internet bağlantısı, yer ve zaman bağımsızlığı anlamında tam bir özgürlük sunamamaktaydı. Ancak GPRS/3G/4G/4.5G teknolojileri sayesinde artık herkes istediği yer ve zamanda internete girerek mobil öğrenmeden faydalanabilmektedir. (Ağca ve Bağcı, 2013:296).

Dünyanın her yerinde gençlerin mobil teknolojilere daha kolay adapte olabildikleri görülmektedir. Gençler mobil teknolojileri günlük hayatlarında her amaca yönelik kullanabilmektedirler. Bunun neticesinde de genç yaş kullanıcılar diğer yaş gruplarına oranla kablosuz iletişimi daha fazla kullanan ve günlük yaşamlarını kablosuz iletişim bağlamında düzenleyen temel sosyal grup haline gelmiştir (Özaşçılar, 2009:21). Bu bağlamda cep telefonu üreticileri ve şebeke işletmeleri hedef kitle olarak gençleri; özellikle de teknolojik gelişmeleri yakından takip eden, mobil iletişime hızlı ayak uyduran üniversite gençliğini seçmişlerdir. Öğrenciler, eskiden okul çantalarında taşıdıkları eşyaları şimdi teknolojinin değişmesiyle laptop, cep telefonu, notepad gibi farklı teknolojik ortamlarda taşıyabilmektedirler. Cep telefonu, başlangıçta kişilerarası konuşma odaklı iken şimdilerde mesajlaşma, fotoğraf yollama, internete erişim, müzik dinleyebilme gibi pek çok özelliğe sahip olmuş ve bu durum özellikle gençler çok yakından takip etmektedirler. Üniversite öğrencileri, diğer kuşaklara göre teknolojiye adapte olma ve kullanma açısından büyük jenerasyonlara göre daha aktif durumda olabilmektedirler (Oliver ve Goerke, 2007). Sosyal hayatta cep telefonlarıyla etkileşim, dünyanın birçok bölgesinde çocukluk döneminden başlamaktadır. Sosyal hayatın şeklini değiştiren tipik teknolojiler olarak cep telefonu sosyal sınırları ve var olan formları ortadan kaldırmaktadır. Zaman ve mekân kısıtı olmadığı için bireyler çeşitli uygulamalar aracılığı ile mesaj gönderebilmektedirler. Bireyler arasında e-posta kullanımı oldukça yaygın olup gerek mobil iletişim olanakları (SMS, cep tel vb.) gerek e-posta yolu ile herkes zamandan ve mekândan bağımsız iletişim kurabilmektedir (Aydoğdu-Karaslan ve Budak, 2012).

Cep telefonu kullanımının artışı ile birlikte kişiler açısından olumlu ve olumsuz etkiler gözlemlenmektedir. Bu bağlamda cep telefonun etkisine yönelik çalışmalar yapılmıştır ve hayatı kolaylaştırma, bilgiye ulaşma, kolay iletişim kurma, dünyanın farklı bölgelerinde neler olduğunu anlamlandırabilme ve izleme gibi pek çok yararının yanı sıra, akıllı telefon bağımlılığının hem fiziksel hem de ruhsal problemlere neden olabildiği konusuna odaklanmış ve bu konunun özellikle gençlerin ruhsal gelişimlerine olan etkisi üzerine odaklanmıştır. Ünal (2015:8) sürekli telefon kullanımının baş ağrısı, göz sulanması, göz yorgunluğuna sebep olduğunu, mesajlaşmanın artması ile asosyallığe neden olduğunu, sürekli telefona bakma ihtiyacı içerisinde olmanın yapılan işe konsantrasyonu bozduğunu, casus yazılımlar kullanarak kişilerin hayatlarına müdahale edilebilmesi gibi problemlere yol açabileceğini belirtmiştir. Aslan ve Aylaz (2014:14-15) ise telefon bağımlılığının el bileği sendromu, uykuda azalma, boyun tutulması, gözlerde yorgunluk gibi fiziksel sıkıntılar yaratabileceğini vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra günümüzde telefonların bir ihtiyaçtan çok bir statü göstergesi ve kimliğini oluşturma ve destekleme aracı olarak kullanılabilirliği de görülmektedir (Kuyucu, 2007:334). Akıllı telefon bağımlılığının altında yatan en temel unsurlardan biri, akıllı telefon aracılığı ile internete bağlanabilmektir. Mobil olmanın getirdiği avantaj ile her yerden internete erişim kolaylığı sağlanması, bağımlılığı artırıcı bir unsur olarak görülmektedir (Sevgi, 2013).

Cep telefonu ve akıllı telefon ile ilgili olarak gerçekleştirilen akademik çalışmalar da son zamanlarda artış göstermiştir (Ayasun, 2014; Çoroğlu, 1998; Elmas, Kete, Hızlısoy, Kumral, 2015; Minaz ve Çetinkaya-Bozkurt, 2017; Tutkun-Ünal ve Arslan, 2013; Sundari, 2015; Şentürk, 2014). Yapılan çalışmalarda cep telefonları ile ilgili yapılan çalışmalar, cep telefonu kullanımında en çok tercih edilen kısa mesaj servisinin kullanımı ve yeni iletişim dili, bireylerin günlük yaşam aktivitelerine etkisi, cep telefonu kullanımının anlamlandırılmasında karşılaştırılmalı kültürel çalışmalar, cep telefonu kullanımı ve cinsiyet farklılıkları, cep telefonu kullanımı ve bireysel güvenlik, sosyal statü sembolü olarak cep telefonu kullanımı, kamusal alanda cep telefonu kullanımı başlıkları altında toplanmaktadır (Özaşçılar, 2009).

Alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerinin neler olduğunu tespit etmeye yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve özellikle derste cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi önem teşkil etmektedir. Nesnelere interneti büyük veri, siber-fiziksel sistemler, akıllı fabrikalar gibi unsurların sıklıkla dile getirildiği Dördüncü Sanayi Devriminin yaşandığı günümüzde artık cep telefonlarının yaşamda yerini sağlamlaştırdığını söylemek mümkündür. Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] verilerine göre 1994 yılında 81.276 cep telefonu aboneliği varken bu sayı 1998'de 3.382.137' ye çıkmıştır; aynı tarihte internet kullanıcısı 229.885'tir. 2017 yılı Haziran ayı itibariyle ise cep telefonu abone sayısı 76.616.147 iken internet kullanıcısı 66.436. 443'tür. Buradan hareketle kısa bir süre sonra kullanımına çok küçük yaşlarda başlanan cep telefonlarının sınıflarda, ders esnasında çok çeşitli

sosyo-kültürel çevrelerden, ekonomik yapıdan, farklı karakterlerden, aile imkânlarından ve eğitim seviyesinde gelecek öğrencilerin kullanması ile öğretmen adaylarının bu teknolojinin kullanımına ve eğitimsel hedefler doğrultusunda kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek önem kazanmaktadır. Ayrıca araştırma bulguları yeni mobil teknoloji kullanımının özellikle aile ve okul ortamında nasıl yönetileceği konusunda öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkarak ailelere, öğretmenlere, öğretmen adaylarına, yöneticilere fikir sunacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanım nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının cep telefonunda kullanılan uygulamalara ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının kullandıkları cep telefonu modelini tercih nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanmanın yararlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanmanın zararlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Öğretmen adaylarının cep telefonu olmasaydı hayatlarında neler değişeceğine ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Öğretmen adaylarının çalışmaya başladıklarında derslerinde cep telefonu kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımının nedenlerine, cep telefonunda kullanılan uygulamalara ve bu uygulamaların amacına, kullanılan cep telefonu modeline ve bu modelin kullanım amaçlarına, cep telefonu kullanımının yararlarına ve zararlarına, cep telefonu olmasaydı hayatta nelerin değişeceğine ve de çalışmaya başladıklarında derslerinde cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla olan bu çalışma, nitel veri toplama teknikleri kullanılarak yürütülmüştür. Cep telefonu kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini ve düşüncelerini ortaya çıkarmaya çalışan bu çalışmada amaca uygun olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır.

2.2. Katılımcılar

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılan bu çalışmada, çalışma grubunu, 30 Eğitim Fakültesi öğrencisi oluşturmuştur. Katılımcıların belirlenmesinde temel ölçüt en az 1 yıldır cep telefonu kullanıyor olmasıdır. Bununla birlikte katılımcıların yaşı, cinsiyeti, bölümleri, cep telefonu kullanmaya başlama yaşları, kullanılan hat şekli, kullanılan hat sayısı, cep telefonu değiştirme sıklığı, günde cep telefonu kullanma süresi değişkenleri dikkate alınarak çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların 18'i kız, 12'si erkek öğrencidir. Yaşları 17 ile 25 arasında değişmektedir. 4'ü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 6'sı Sınıf Eğitimi, 3'ü İngiliz Dili Eğitimi, 3'ü Biyoloji Eğitimi, 3'ü Fen Bilgisi Eğitimi, 4'ü Matematik, 5'i Okul Öncesi, 2'si Alman Dili Eğitiminde okumaktadırlar. Katılımcıların 7'si birinci, 8'i ikinci, 7'si üçüncü ve 8'i dördüncü sınıf öğrencisidir. Katılımcıların cep telefonu kullanımına başlama yaşı en düşük 12 en yüksek 18'dir. 17 katılımcı faturalı, 13 katılımcı ise kontrorlü telefon hattı kullanmaktadırlar. 18 katılımcı tek, 2 katılımcı ise çift hat kullanmaktadır. Cep telefonu değiştirme sıklığı göz önüne alındığında katılımcıların 2'si yılda bir, 5'i iki yılda bir, 23'ü ise dört ve üstü yıllar çerçevesinde cep telefonlarını değiştirdiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların günde cep telefonu kullanma süreleri ise en az 3 saat ile en fazla 15 saat arasında değişmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken ilgili alanyazın ayrıntılı olarak taranmış ve öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerini saptamak amacı ile çeşitli maddeler belirlenerek uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman incelemesi sonucunda görüşme formunda yer alan sorular yeniden düzenlenmiş, araştırmanın amacına uygun, anlaşılır ve uygulanabilir olduğu ortaya konmuştur. 2 öğretmen adayı ile yapılan ön uygulama sonucunda görüşme formunun işler olduğu görülmüş ve görüşme formuna son hali verilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak 30 eğitim fakültesi öğrencisi ile ders saatlerini aksatmayacak zaman dilimlerinde görüşme

yapılmıştır. Görüşmeler yaklaşık 35 dakika sürmüştür. Görüşme sürecinde görüşme formunun yanı sıra veri kaybını önlemek amacıyla katılımcılardan izin alınarak ses kaydı yapılmıştır. Olası veri kaybını önlemek amacı ile görüşme sürecinde konuşmalar araştırmacı tarafından yazılarak kayda alınmıştır. Daha sonra ses kayıtları da yazıya dökülerek veriler analize uygun hale getirilmiştir. Aktarılan verilerle kodlamalar yapılmış; kodlar bir araya getirilerek, araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturacak temalar (kategoriler) ortaya çıkarılarak betimsel ve içerik analizleri yapılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde, görüşme formunda yer alan sorular dikkate alınarak katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacı ile yer yer doğrudan alıntılar verilerek betimsel analiz tekniği kullanılmıştır (Türnüklü, 2000). Verilerin sunumunda, alıntı seçimi için çarpıcılık (farklı görüş), açıklayıcılık (temaya uygunluk), çeşitlilik ve uç örnekler ölçütleri dikkate alınmıştır (Ünver, Talu- Bümen ve Başbay, 2010).

2.5. Geçerlik ve Güvenirlilik

Geçerlik ve güvenirlilik, araştırma sonuçlarının inandırıcılığını sağlamak için kullanılan en önemli iki ölçüttür (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu bağlamda öğretmen adaylarının cep telefonu kullanımlarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada iç geçerliğin sağlanması için uzman incelemesi, katılımcı teyidi, bulguların görüşmelerden doğrudan alıntılarla ortaya konması, veri toplama aracı ile bulguların konuyla ilişkili alanyazın ile tutarlığı ölçütleri dikkate alınmıştır. Dış geçerliği sağlamak için araştırmada kullanılan yöntem, desen, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi süreci ayrıntılı biçimde ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçlarının verilerle tutarlığına ilişkin tutarlık incelemesiyle iç güvenirlilik, veri toplama sürecinin ve analizinin ayrıntılı betimlenmesi yoluyla da dış güvenirlilik sağlanmıştır. Yapılan analiz sonucu elde edilen kodlar ve oluşturulan temaların etkili bir biçimde organize edilip edilmediğinin incelenmesi için oluşturulan kodlar ve temalar iki uzmanın görüşüne sunulmuş ve gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Hem araştırmacının hem de diğer uzmanların belirlediği tema ve kategoriler için "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" olan konular tartışılarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenirlilik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994:278) Güvenirlilik = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)X100 şeklinde önerdiği güvenirlilik formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucuna kodlayıcılar arasındaki uyuşma oranı birinci soru için .94, ikinci soru için .92, üçüncü soru için .90, dördüncü soru için .87, beşinci soru için .85 ve altıncı soru için .93, yedinci soru için .88 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik hesaplarının .70'in üzerinde çıkması, bu çalışma için güvenilir kabul edilmiştir (Miles ve Huberman, 1994:278). Bulguların sunumu sırasında doğrudan alıntılarının aktarılmasında öğretmen adayları için kodlama yapılmış ve katılımcılar Ö1,Ö2,Ö3,...şeklinde kodlanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın bulguları her bir alt amaç temel alınarak sunulmuş, görüşme yapılan öğretmen adaylarının vermiş olduğu yanıtlar doğrultusunda oluşturulan kategori ve kodlara yer verilmiş ve ayrıca katılımcıların cep telefonu kullanımına ilişkin görüşleri doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur. Araştırmada verilerinin çözümlenmesi sonucunda oluşturulan temalar cep telefonu kullanım nedenleri, cep telefonunda kullanılan uygulamalar, kullanılan cep telefonu model tercihi, kullanım yararları, kullanım zararları, cep telefonu olmasaydı yaşamda nelerin değişeceği, mesleğe başladıklarında derslerinde cep telefonu kullanımına ilişkin görüşler şeklindedir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonu Kullanım Amaçlarına İlişkin Görüşler

Tablo 1: Cep Telefonu Kullanım Amacına İlişkin Görüşler

Tema	Kategoriler	Kodlar
Cep Telefonu Kullanım Amacına İlişkin Görüşler	İletişim	Haberleşme
		Görüntülü Konuşma
	Serbest zaman etkinlikleri	Oyun oynama
		Film izleme
		Dizi izleme
		Kitap okuma
		Müzik dinleme
	Eğitim-Öğretim	Video izleme
		Sosyal medyayı kullanma
		Araştırma yapma
Bilgi edinme	Ödev hazırlama	
	Sınav tarihlerini kontrol etme	
Kişisel	Notları inceleme	
	Öğretim üyelerinden öğrenme	
	Gündemi takip etme	
	Yeni bir şeyler öğrenme	
	Dünyayı takip etme	
	Saate bakma	
	Alışveriş yapma	
Hatırlatma kurma		
Mutluluğu paylaşma		
Fotoğraf çekme		
E-posta yollama		
Zorunluluk		

Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanım amaçlarına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan ilk soru "Neden cep telefonu kullanıyorsunuz?" şeklindedir. Tablo 1'e göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar iletişim, serbest zaman etkinlikleri, eğitim-öğretim, bilgi edinme ve kişisel konularda görüş bildirmişlerdir.

Cep telefonu kullanım amacına ilişkin olarak öğretmen adaylarının tümü iletişim konusunda görüş bildirmişlerdir (Ö1-Ö30). Öğretmen adayları oyun oynama, film izleme, dizi izleme, kitap okuma, müzik dinleme, video izleme, sosyal medyayı kullanma gibi amaçla telefon kullandıklarını da belirtmişlerdir. Aynı zamanda araştırma yapma, ödev hazırlama, sınav tarihlerini kontrol etme, notları inceleme, öğretim üyelerinden öğrenme gibi eğitimsel amaçlarla da cep telefonu kullanılmaktadır. Gündemi takip etme, yeni bir şeyler öğrenme, dünyayı takip etme, saate bakma, alışveriş yapma, hatırlatma kurma, mutluluğu paylaşma, fotoğraf çekme, e-posta yollama ve zorunluluk nedeniyle de cep telefonu kullanılmaktadır. Bu konuda katılımcılardan biri "Ailemle uzakta olduğum için ailemle iletişim kurmak için cep telefonu kullanıyorum." (Ö2) şeklinde görüş bildirirken Ö3, "En önemli sebebi iletişim aracı olması", Ö5, "Cep telefonu iletişim için çok önemlidir; birbirimize ulaşmak için kullanıyorum." şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Serbest zaman, eğitim-öğretim, bilgi edinme ve kişisel kategorilerine ilişkin olarak katılımcılardan birisi, "Ben telefonu en çok, internete ulaşabildiğim yerlerde dizi izlemek, yurttan olduğum için bazen film izleme, müzik dinlemek için kullanıyorum." (Ö9) şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Ö10 cep telefonu kullanım amacını, "Öncelikli nedenim haberleşmeyi sağlamak için. Bugün cep telefonları kilometrelerce uzaklıkların yakınlaşmasını sağlıyor. Sonraki nedenlerimden birisi de cep telefonlarıyla artık bilgisayarlarda yaptığımız her şeyi yapabiliyoruz. Bazen araştırma yapmak, bazen kitap okumak, haberleri takip etmek için, bazen de sosyal medyada zaman geçirmek ve film izlemek için bile kullanabiliyoruz." şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer katılımcı olan Ö11 ise, "Araştırma yapmak için, gündemdeki haberleri takip etmek, arkadaşlarımla iletişim kurmak, fotoğraf çekmek, müzik dinlemek, sevdiğim dizileri izlemek, sınav tarihlerini not etmek için, annemi, babamı aramak için kullanıyorum." demiştir. Başka bir katılımcı (Ö13), "Arkadaşlarım ve ailemle daha hızlı ve etkili iletişim için kullanıyorum. Aslında cep telefonu kullanmak istemiyordum çünkü gerçeklikten ve günlük hayattan uzaklaştırdığını düşünüyordum. Arkadaşlarım ve ailem ile iletişimimin başka bir yolu olsa telefon kullanmak istemezdim." diyerek görüşünü sunmuştur. Ö17, "Ailemle, arkadaşlarımla haberleşmek, bilgiye kolay ulaşmak, bir takım uygulamalarla dünyada olup biteni görmek, aynı zamanda resim paylaşım resim beğenmek gibi amaçlarla telefon kullanıyorum. Merak ettiğim bilgiler varsa yemek tarifi arıyorsam bu gibi durumlar için de kullanıyorum.", Ö20 "İletişim için telefon kullanıyorum. Ama tabii ki bazen hatta sıklıkla amacımın dışına çıkıyorum. Saatlerimi telefon başında geçirdiğim oluyor. Bu saatlerde film izliyorum, oyun oynuyorum veya kitap okuyorum. Yurttan kaldığım için boş zamanlarımda genellikle film ya da kitap okuyorum. Kitabı da telefonda okuyorum. Bir uygulama üzerinden istediğim türden kitaplar okuyabiliyorum. Araştırma yapmak için de

telefon kullanıyorum.”, Ö21 “Üniversiteyi şehir dışında okuduğum için gün içinde ailemle iletişim kurmam gerekiyor. Bunun yanında okulda yapacağımız grup ödevleri için arkadaşlarımızla iletişim halinde olmamız gerekiyor. Yolculuk halinde iken telefonumdan müzik dinliyorum. Sosyal medya aracılığı ile son gelişmeler hakkında fikir sahibi oluyorum. Benim için önemli olan anları fotoğraflandırmak ve bu fotoğrafları kayıt altında tutmak için cep telefonu kullanıyorum.”, Ö23 “Mutluluğumu paylaşmak için.”, Ö25 “Sosyal medyada gezerek tanıdıklarımın ve arkadaşlarımın ne yaptıklarını görmek için kullanıyorum.” şeklinde görüşlerini dile getirmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonunda Kullanılan Uygulamalara İlişkin Görüşleri

Tablo 2. Cep Telefonu Uygulamalarına İlişkin Görüşler

Tema	Kategoriler	Kodlar
Kullanılan Uygulamalara İlişkin Görüşler	İletişim uygulamaları	Whatsapp Mesajlaşma Facetime
	Sosyalleşme uygulamaları	Facebook Instagram Twitter
	Eğitim-Öğretim uygulamaları	Sözlük KPSS soru bankası
	Vakit geçirme uygulamaları	Oyunlar Youtube Spotify Pinterest Snapchat
	Yolculuk uygulamaları	Egocepte TCDD
	Ekonomiye ilişkin uygulamalar	Mobil bankacılık

Öğretmen adaylarının cep telefonunda kullanılan uygulamalar ve bu uygulamaları kullanma amaçlarına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan ikinci soru “Cep telefonunuzda hangi uygulamaları kullanıyorsunuz, neden?” şeklindedir. Tablo 2’ye göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar iletişim uygulamaları, sosyalleşme uygulamaları, eğitim-öğretim uygulamaları, vakit geçirme uygulamaları, yolculuk uygulamaları ve ekonomiye ilişkin uygulamalar konularında görüş bildirmişlerdir.

Cep telefonunda kullanılan uygulamalara ilişkin olarak öğretmen adaylarının tümü iletişim uygulamalarından Whatsappı (Ö1-Ö30), 27 katılımcı sosyalleşme uygulamalarını, 25 katılımcı vakit geçirme uygulamalarını, 5’i yolculuk, 2’si de mobil bankacılık uygulamalarını kullandıkları konusunda görüş bildirmişlerdir. Bu konudaki görüşlerini Ö1 “Whatsapp, Mesaj, Facebook, Pinterest, Snapchat ve Instagram kullanıyorum. Bu uygulamalarda bilgilendirici resim, video bulabiliyorum. Arkadaşlarımın gün içinde neler yaptığını takip edebiliyorum. Samimi arkadaşlarım ve ailemle oluşturulan gruplarda hem birbirimizden haberdar oluyoruz hem de beğendiğimiz video, resimleri paylaşabiliyoruz ve en önemlisi kafa dağıtıyoruz.” şeklinde, Ö4 “Dil geliştirme uygulamaları, İngilizce ve İspanyolca kullanıyorum. Pratik açıdan iyi oluyor. Diğer sosyal medya araçlarını vakit geçirmek için kullanıyorum. Mesajlaşmayı ise iletişim kurmak için kullanıyorum.” şeklinde, Ö6 “Whatsapp ve mesajı haberleşme için kullanıyorum. Twitter’ı haberleri ve eğitimle, sanat ve sporla ilgili gelişmeleri takip edebilmek için kullanıyorum. Facebooku sadece topluluklar için kullanıyorum. Oyunlardan sadece bir tanesini kullanıyorum, kafa dağıtmayı sağlıyor. Instagram, Snapchat gibi uygulamalarla arkadaşlarımla iletişim kuruyorum. Sözlük programları ile kendimi geliştiriyorum.”, Ö9 “Twitter’ı güncel haberleri takip etmek, kafa dağıtmak içinde e oyunları kullanıyorum”, Ö10 “Telefonumda Whatsapp, Instagram, Türkçe-İngilizce, Sözlük, KPSS Soru bankası, Snapchat gibi uygulamalar kullanıyorum. Whatsapp, Instagram gibi uygulamaları aktif olarak kullanıyorum. Bugün Whatspp o kadar yaygın kullanılıyor ki telefonların mesaj kutuları boş. Uygulama bir noktada hayatımızı kolaylaştırıyor. Bir tıkla her şeye ulaşabiliyoruz.”, Ö15 “Facebookla eski arkadaşlarımı buldum.”, Ö17 “Whatsappı daha hızlı iletişime geçmek için kullanıyorum. Twitter’ı içimden geçenleri yazmak, canım sıkırken bir şeyler paylaşmak için kullanıyorum. Instagramı kendi hayatımdan kesitleri paylaşmak, farklı yerler görmek gibi şeyler için kullanıyorum”, Ö20 “Ailemle görüntülü konuşmak için Facetime kullanıyorum, Konyalı olduğum için de TCDD uygulamasını bilet almak için kullanıyorum”, Ö21 “Babam para attığında haberim olsun diye ve hesabımda ne kadar param var bunu görmek için bu uygulamayı kullanıyorum.”, Ö25 “Müzik dinlemek için Spotify kullanıyorum.”, Ö26 “Sosyal haberleşmek için Instagram kullanıyorum.”, Ö30 “Okul ve kuruluşlarla yazışmalarla iletişime geçmek için e posta kullanıyorum.” şeklinde dile getirmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonu Modeli Tercihlerine İlişkin Görüşleri

Tablo 3. Cep Telefonu Modeline İlişkin Görüşler

Tema	Kategori	Kodlar
Kullanılan Modele İlişkin Uygulamalar	Akıllı Telefonlar	Görsel sebepler
		Teknik sebepler
		Marka sebebi
		Kullanım tarzı
		Ekonomik sebepler

Öğretmen adaylarının cep telefonu model tercihlerine ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan üçüncü soru "Hangi model cep telefonu kullanıyorsunuz? Bu modeli kullanma nedeniniz nedir?" şeklindedir. Tablo 3'e göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar akıllı telefonlar konusunda görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen adaylarının hepsi çeşitli faktörler açısından akıllı telefona sahip olduklarını belirtmişlerdir (Ö1-Ö30). Katılımcılardan birisi (Ö2) "Görsel ve teknik sebeplerle Iphone kullanıyorum. Sağlam olduğunu ve uzun süre kullanacağımı düşünüyorum." şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Ö5 "İşletim sisteminden dolayı Iphone 5S kullanıyorum.", Ö8 "Marka değeri taşıyan ve teknik donanımları iyi olan akıllı cep telefonu kullanıyorum. Telefonun en çok kamera ve ses özelliğinin iyi olmasına dikkat ediyorum" şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Ö10 ise görüşlerini "Samsung J7Prime.Büyük ekranı var ve dokunmatik. Hızlı ve kullanışlı bir telefon. Daha önce de Samsung kullanmıştım; dayanıklı. Garanti şartları ve süresi iyi. Bu nedenle kullanıyorum" şeklinde, Ö11 "Samsung A3 2016 kullanıyorum; bunun çeşitli sebepleri var: Görseli teknik sebepler, küçük oluşu ve elimin iyi kavraması, kaliteli olması, sağlam olması, hızlı işleme sahip olması, hafızasının iyi olmasından dolayı tercih ettim ve bir de bilindik marka olmasından dolayı", Ö12 "Samsung Galaxy J7'yi maddi sebeplerden dolayı kullanıyorum" şeklinde, Ö13 "Apple marka telefon kullanıyorum çünkü telefonun içeriği görsel açıdan olabildiğinde sade ve telefon teknik açıdan ihtiyaçlarımı karşılayabiliyor. Görsel açıdan sade olması psikolojik olarak yatıştırıyor", Ö15 "Turkcell T60 model cep telefonu kullanıyorum. Ama sebepim o zamanda telefonların taksitle alınması kaldırıldığı için istediğim telefonu alamadım", Ö22 "Iphone kullanıyorum. Not paylaşımında, video izlemede büyük ekran hoşuma gidiyor. Ayrıca işlemcisi, hızı ve fotoğrafları da iyi kalitede çektiği için bu modeli tercih ettim", Ö24 "Bir ortama girdiğimde elimde tuttuğumda şık durması, pahalı durması benim için önemli. Oooo nasıl da güzel telefon diyorlar; bana karizma sağlıyor" şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonu Kullanmanın Yararlarına İlişkin Görüşleri

Tablo 4. Cep Telefonunun Yararlarına İlişkin Görüşler

Tema	Kategori	Kodlar
Yararlarına İlişkin Görüşler	İletişim	Arkadaş
		Aile
		Öğretim üyeleri
	Kişisel	Hayatı kolaylaştırma
		Hatırlatma
		Planlama
		Gelişim
		Prestij sağlama
		Hesap makinesi
		Acil durum
		Rahat taşıma
		Haberler
		Hava durumu
		Yalnızlığı azaltma
		Can sıkıntısı giderme
Arkadaş edinme		
İlgi çekme		
Eğitimsel	Eğitim olanakları	
	Seminerler	
	Kurslar	
	Anında öğrenme	
Sosyal	Uzaktan eğitim	
	Tiyatro	
	Film	
Konser		
Gezi		

Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanmanın yararlarına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan dördüncü soru “Sizce cep telefonu kullanmanın yararları nelerdir?” şeklindedir. Tablo 4’e göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar iletişim, kişisel, eğitimsel ve sosyal konularda görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen adayları cep telefonunun kullanım yararlarına ilişkin olarak en çok iletişim ve kişisel kategorilerinde (Ö1-Ö30) görüş bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra eğitim olanakları, seminerler, kurslar, anında öğrenme ve uzaktan eğitim gibi eğitimsel konularda yarar sağladığını, tiyatro, film, konser ve gezi etkinliklerinden haberdar etmesi açısından yarar sağladığını da bildirmişlerdir. Cep telefonu kullanım yararları konusunda Ö2 “Anında haber alma imkânı veriyor. Bir sağlık problemi yaşadığımızda yakın çevremize kolay ulaşabiliyorsun. Uzak mesafeleri yakın mesafeymiş gibi sunuyor. Görüntülü drama veya fotoğraf paylaşma, kafa dağıtma, kendimize ait dünya yaratmak için bir fırsat” şeklinde, Ö4 “Tabi ki olmasa olmaz hayatımın. Arkadaşlarımla iletişim kurmanın kolaylığının yanı sıra takip ettiğim pek çok eğitim (yurt dışı) sitesi var; yüksek lisans programları ile ilgili güncel haberlere nerede olursam olayım ulaşabiliyorum” şeklinde, Ö6 “Her an her yerde işlerimizi halledebiliyoruz, uzaktaki sevdiğimizle iletişim halindeyiz sürekli. Haberleşmek daha kolay” şeklinde, Ö8 “Cep telefonunda uzaktaki kişilerle özlemimi giderebiliyorsun. Haberleri kısa sürede öğrenebiliyorsun” şeklinde; Ö10 “Bir tıkla istediğimiz her şeye ulaşabiliyoruz. Haberleşmeyi kolaylaştırıyor. Film izleyebiliyoruz. Sosyal medyayı aktif olarak kullanabiliyoruz” şeklinde; Ö13 “Okul içinde dersler hakkında ve birçok sosyal etkinlik için arkadaşlarımızla ve hocalamızla iletişim halinde olmamız mümkün. İsteddiğimiz her an şarjımız ve internetimizin olması koşulu ile neredeyse her bilgiye ulaşabiliyoruz. Bu imkân çok güzel. Fotoğraflar çekerek bazı anlarımızı ölümsüzleştiriyoruz” şeklinde, Ö14 “Kontrollü kullanımda kişiyi geliştirici olduğunu düşünüyorum. Kendim için çizim, enstrüman kullanımı konusunda çok yararlı oldu. İletişimi inanılmaz kolaylaştırıyor.” şeklinde, Ö17 “Ailemden, arkadaşarımdan uzakta da olsan aslında bir tuş kadar yakın oluyorsunuz. Bilgiye çok çok kısa sürede ulaşabiliyorsunuz ve aynı zamanda dünyada olup bitenleri anında öğrenebiliyorsunuz” şeklinde, Ö22 “Ulaşmak istediğimiz bilgilere anında ulaşmak, anıları ölümsüzleştirmek ve güncel olayları takip edebilmek için yararlı” şeklinde, Ö30 ise “Bir bilgisayara ihtiyacınız yok, çoğu işinizi buradan hallediyorsunuz istediğimiz zaman uzaktaki birini yanımızda hissedecek kadar yakın olabiliyoruz” şeklinde görüşlerini dile getirmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonu Kullanmanın Zararlarına İlişkin Görüşleri

Tablo 5: Cep Telefonunun Zararlarına İlişkin Görüşler

Tema	Kategori	Kodlar
Zararlarına İlişkin Görüşler	Sağlık	Dikkat dağınıklığı
		Baş ağrısı
		Göz yorgunluğu
		Beyin uyuşması
		Bağımlılık
		Radyasyon yayma
	Zaman	Yorgunluk
		Vakit kaybı
	İzolasyon	Sohbet süresi
		Paylaşacaklarda azalma
Gerçeklikten soyutlanma		
İçerik	Tehlikeli web siteleri	
	Dolandırıcılık	
	Kötü niyetli kişiler	

Öğretmen adaylarının cep telefonu kullanmanın zararlarına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan beşinci soru “Sizce cep telefonu kullanmanın zararları nelerdir?” şeklindedir. Tablo 5’e göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar sağlık, zaman, izolasyon ve içerik konularında görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen adaylarının cep telefonunun kullanım zararları arasında en çok sağlıkla ilgili konulara ağırlık verdikleri görülmektedir (Ö1-Ö30). Aynı zamanda vakit kaybına sebep olduğu, sohbet süresinde azalma, kişiler arası paylaşımlarda azalma ve gerçeklikten soyutlanma gibi kişiyi yalnızlaştıran zararları olduğunu, tehlikeli web sitelerinin, dolandırıcılık ve kötü niyetli kişilerle tanışma olasılığının olduğunu dile getirmişlerdir. Zararlar konusundaki görüşlerini Ö2 “Yayıdığı radyasyon kansere sebep oluyor. Uzun süreli kullanım baş ağrısı yapıyor, yangına sebep olabiliyor, bağımlılığa dönüşebiliyor” şeklinde söylemiştir. Ö3 “Telefonla çok fazla vakit geçirdiğimiz takdirde bizim vaktimizi alacak ve yapmamız gereken işlerin aksamasına sebep olacak”, Ö5 “Sosyallikten uzaklaştırıyor. Bizi kendine bağımlı hale getirdi”, Ö6 “Arkadaş buluşmalarında, aileyle beraber otururken devamlı olarak telefona bağımlıyız. Sohbet süremiz azalıyor. Birbirimizle sürekli iletişim kurduğumuz için

yüz yüzeyle o tadı alamıyoruz. Özlem, merak olmuyor, paylaşılacak şeyler azalıyor”, Ö11 “Çok fazla boş yere vakit harcanıyor; beyinler duruyor, hazıra alıştıyorsunuz”, Ö13 “Şimdilerde cep telefonu demek internet demek. Ve internette tehdit edici içerikler ve bunu yapan insanlar var. Dolandırıcılık da var. Gerçek hayattan uzaklaşma var. Bunlar korkutucu”, Ö15 “Oyun gibi uygulamaların bağımlılık yapmasından ve kötü kişilerle gençlerin tanışmasından dolayı zararlı olduğunu düşünüyorum”, Ö17 “Kötü alışkanlıklara teşvik edici pek çok şey var. Aynı zamanda fazla kullanımı gözlerimize, boynumuza zarar veriyor. Oyunlar kötü etkiliyor ve iletişimi koparıyor. Özellikle çocukları ailelerinden soyutluyor ve beyin gelişimini kötü etkiliyor”, Ö21 “ Odaklanmayı ve dikkati engelliyor. Ders çalışırken örneğin gelen bir mesaj ile dikkatimiz dağılıyor. İnsanları sosyal ortamlardan soyutluyor. Arkadaşlık ilişkilerine zararlı olduğu durumlar olabiliyor. Örneğin bir kafede arkadaşlarla oturuyoruz; sohbet yerine herkes telefonla uğraşılıyor”, Ö25 “Bazen çok dikkat dağıtıcı olabiliyor. Kötü niyetli insanlar tarafından kötüye kullanılabilir. Çocukların gelişimini engellediğini düşünüyorum” şeklinde bildirmişlerdir.

Öğretmen Adaylarının Cep Telefonu Olmasaydı Hayatlarında Nelerin Değişeceğine İlişkin Görüşleri

Tablo 6: Cep Telefonu Olmasaydı Nelerin Değişeceğine İlişkin Görüşler

Tema	Kategori	Kodlar
Olmasaydı Hayatta Nelerin Değişeceğine İlişkin Görüşler	Olumlu sonuçlar	Özlem
		Paylaşımlarda artış
		Sohbet
		Aktiflik
		Güçlü bağ
	Olumsuz sonuçlar	Hobi edinme
		Oyun oynama alışkanlıkları
		Bilgi hızı
		İletişim hızı
		Hayatın zorlaşması
Anıları unutmama		

Öğretmen adaylarının cep telefonu olmasaydı hayatlarına nelerin değişeceğine ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan soru “Cep telefonları olmasaydı hayatınızda neler değişirdi?” şeklindedir. Tablo 6’ya göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar olumlu ve olumsuz sonuçları olabileceği konularında görüş bildirmişlerdir.

Cep telefonu olmasaydı hayatta nelerin değişeceğine ilişkin olarak olumlu sonuçlara yönelik olarak öğretmen adayları paylaşımlarda artış olacağını, sohbetlerin artacağını, güçlü ve samimi kişisel bağlar kurulacağını, daha fazla hobiler edinilebileceğini ve oyun oynama alışkanlıklarında değişiklikler olacağını dile getirmişlerdir. Olumsuz sonuçlara ilişkin olarak ise bilgi hızında düşüş olacağını, iletişim hızının yavaşlayacağını, hayatın zorlaşacağını ve anıların daha kolay unutulabileceğini dile getirmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerine bakıldığında görüşlerini şu şekilde dile getirdikleri görülmüştür; “Hayatımda büyük boşluk olurdu ve kendimi mutsuz, ayrıca yalnız hissederdim” (Ö1), “İnsanlarla görüşmek daha anlamlı olurdu; daha çok özlem duyardık. Daha programlı olabileceğimizi düşünüyorum. Bir anda çalan telefonumuz, aksayan işlerimiz olmazdı. Zamanı daha iyi kullanabilirdik” (Ö2), “Çok şey değişirdi; iletişim bu kadar kolay olmazdı; dünyada olup bitenlerden şimdiki kadar hızlı bir şekilde haberimiz olmayabilirdi” (Ö3), “Uzaktaki insanlardan anında haber alamazdık” (Ö5), “Bir bilgi elde etmenin nasıl zor olduğunu ve bunun değerini bilmemiz gerektiğini düşünüyorum. İletişimin önemini anlardık. Aslında kolaylaşan işlerimiz biraz zorlaşırdı” (Ö8), “Bunun avantajları da var dezavantajları da; çünkü eskiden telefonlar yokken mektup kültürü vardı ve insanlar birbirlerinden aylarca haber alamıyordu; şimdi anında birbirimizden haber alabiliyoruz. Ama anı yaşayamıyoruz. Hep bir araya geldiğimizde herkesin elinde bir telefon oluyor. İletişim yok. Sohbet muhabbet yok. Resmen beyinlerimiz uyumuş gibi. Telefon bağımlısı olmuşuz” (Ö10), “Belki ailemle daha çok vakit geçirirdim” (Ö14), “Daha aktif, sosyal olurdu muhtemelen, daha çok hobi edinirdim, kendime daha çok vakit ayırırdım” (Ö19), “Telefon sayesinde ambulans çağrılır ve hastanın hayatı kurtulur; anılarımızı aslında her anımızı kaydetme şansı buluyoruz. Çocuklar için oyun oynama kavramı değişti” (Ö26), “Sosyal medyadan fotoğraf göreceğimize arkadaşlarımızla sohbet eder o yeri anlatmasını isterdik” (Ö27).

Öğretmen Adaylarının Çalışmaya Başladıklarında Derslerinde Cep Telefonu Kullanımına İlişkin Görüşleri

Tablo 7. Derste Cep Telefonu Kullanımına İlişkin Görüşler

Tema	Kategoriler	Kodlar
Derste Telefon Kullanımına İlişkin Görüşler	Olumlu	Anında öğrenme Bilgiyi kaydetme Not paylaşımı
	Olumsuz	Yanlış bilgi paylaşımı Kopya çekmek Akademik başarıda düşüş Derse dikkati vermeme

Öğretmen adaylarının çalışmaya başladıklarında derslerinde cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacı ile görüşme formunda yer alan son soru "Öğretmenlik mesleğine başladığınızda dersinizde cep telefonu kullanımı hakkında neler düşünüyorsunuz?" şeklindedir. Tablo 7'ye göre bu soruya yanıt olarak katılımcılar olumlu ve olumsuz görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen adayları anında öğrenme, bilgiyi kaydetme, not paylaşımı açılarından olumlu, yanlış bilgi paylaşımı, kopya çekme, akademik başarıda düşüş, derse dikkati vermeme konularında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu konudaki görüşlerini Ö1 "Ders anlatım esnasında pek çok kavram kullanıyoruz, öğrenciler her an sormak yerin anında telefonlarından öğrenebilirler" şeklinde; Ö3 "Tahtayı çok yoğun ve hızlı kullanmak durumunda olduğum zamanlarda öğrenci yazma konusunda yetişemeyebilir, bu yüzden fotoğraf çekebilir, daha hızlı kaydetmiş olur" şeklinde; Ö7 "Öğrenciler anında notlarını paylaşabilirler, büyük kolaylık sağlar" şeklinde bildirmiştir. Ö9 "Ben izin vermeyebilirim çünkü derse ilişkin bir konuya, kavrama bakacak olsa doğru bilgiye ulaşamayabilir ve yanlış bulduğu kavramı paylaştığında tüm sınıf yanlış kodlar", Ö11 "Çok tehlikeli, ya kopya çekerlerse sınavlarda, quiz yaparsam orada? Her an hepsini kontrol edemeyebilirim", Ö14 "Öğrencilerin dikkati çok çabuk dağılabilir; mesaj gelir, arkadaşı yazar, sıkılır, aklına bir şey gelir, derse ilgisini toplama süresi artar böylelikle dersten soyutlanır; bu tür davranışlar artınca da akademik başarı da düşüş gerçekleşir" şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

4. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmen adayları ile cep telefonu kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlı yürütülen bu araştırma sonunda öğretmen adayları cep telefonu kullanım amaçları arasında özellikle aile ve arkadaşları ile iletişim kurma, onlarla haberleşme, görüntülü konuşma, mesajlaşma olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar ayrıca cep telefonunu ödev hazırlama, notları paylaşma, anında sınav notlarına, sınav tarihlerine bakma gibi eğitimsel sebeplerle ya da can sıkıntısını gidermek, kafa dağıtmak ya da boş zamanları değerlendirme film izleme, müzik dinleme, fotoğraf çekme gibi aktiviteler için kullandıklarını belirtmişlerdir. Yeni bir şeyler öğrenmek, dünyada olup bitenlerden haberdar olmak, saati kurmak, kendilerine hatırlatıcı notlar hazırlamak için de telefonu kullanıldığını ortaya konmuştur.

Öğretmen adayları değişen ihtiyaçları doğrultusunda telefonlarında çeşitli uygulamalar kullanmaktadırlar; ancak en çok kullanılan uygulamalar arasında haberleşmeye ilişkin Whatsapp ve mesajlaşma bulunmaktadır. Bunun yanı sıra anıları kaydetmek, mutluluklarını paylaşmak, eski arkadaşlarına ulaşmak ve yenilerini eklemek, beğendikleri ve sevdikleri konulara ilişkin reklamlardan, etkinliklerden haberdar olmak amaçlı Facebook, Instagram, Twitter gibi uygulamaları; buldukları ruh durumundan uzaklaşarak dikkatlerini dağıtmak için oyun uygulamaları kullanmaktadırlar. Bazı katılımcılar özellikle ailelerinden uzak eğitim hayatlarına devam edenler, ailelerinden kendilerine gelen harçlıkları takip etmek amacı ile mobil bankacılık kullandıklarını, bir kısmı da KPSS soru bankası, sözlük, dil kullanımı amaçlı uygulamalardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Yine bazı öğrenciler evlerine ulaşmak, ailelerinin yanına gitmek için bilet bakmak, satın almak, otobüsün geleceği zamanı öğrenmek için TCDD, EGO cepte gibi uygulamalardan faydalanmaktadırlar.

Öğretmen adaylarının hepsi akıllı telefon kullanmaktadırlar. Bunun sebepleri arasında fiyatı, kendilerine itibar sağlaması, teknik donanımı, kullanılabilirliği, büyüklüğü, işletim sisteminin hızı gibi sebepler bulunmaktadır.

Öğretmen adayları cep telefonunun yararları arasında aile ve arkadaşlarından anında haber alma, ulaşma ve ulaşılabilir olma, öğretim üyeleri ile haberleşme, hesap makinesi olarak kullanma, unutulabileceklerine ilişkin hatırlatma koyma, acil durumlarda anında gerekli yere ulaşma, yalnızlığı azaltma, eğitimsel faaliyetlerden haberdar olma, hızlı şekilde bilgiye ulaşma, sosyal etkinliklerin nerelerde, ne zaman yapılacağına ulaşma olduğunu ortaya koymuşlardır.

Araştırmadaki diğer bir sonuç ise cep telefonu kullanımının zararlarına ilişkindir. Öğretmen adayları cep telefonunun zararları konusunda en çok sağlığa verdiği zarara vurgu yapmışlardır. Cep telefonu kullanımının kendilerinde dikkat dağınıklığı yarattığı, göz ve baş ağrısına sebebiyet verdiği, radyasyon yayarak yorgunluk yarattığını belirtmişlerdir. Aynı zamanda cep telefonu kullanımının zaman konusunda problemler oluşturduğu, vakit kaybına neden olduğu, kişilerarası sohbetin süresini azalttığı, kişilerin birbirleri ile paylaşacakları konusunda azalmalar olduğunu söylemişlerdir. Zararlara ilişkin bir başka sonuç ise çok fazla telefonla meşgul olarak çeşitli sitelerin kişileri zor durumda bırakacak olması, kullanımın artmasından dolayı dolandırıcılık ya da tehlikeli kişilerle tanışma olasılığını da yaratmasıdır.

Araştırmada öğretmen adayları cep telefonu olmasaydı özlem denilen duyguyu daha fazla hissedeceklerini, arkadaşları, aileleri ile sohbet sürelerinde ve paylaşımlarda artış olabileceğini, ellerinde sürekli telefon ile zaman harcamak yerine farklı hobiler edinebileceklerini belirtmişlerdir. Bunun aksine, olmasaydı bilgiye ulaşım hızının iletişikle beraber düşeceğini, hayatın daha da zorlaşacağını, anıları unutma olasılığının artabileceği gibi sıkıntılarla karşılaşabileceğini belirtmişlerdir.

Araştırmada ortaya çıkan en göz çarpıcı sonuçlardan bir diğeri de derste cep telefonu kullanımına ilişkindir. Öğretmen adayları göreve başladıklarında derslerinde cep telefonu kullanımına ilişkin olarak olumlu veya olumsuz sonuçlar olabileceğini belirtmişlerdir. Derste telefon kullanımı anında öğrenmeyi, bilgiyi kolaylıkla kaydedebilmeyi ve not paylaşımını hızlandırdığı için eğitim ortamına olumlu etki ederken yanlış bilgiler paylaşılacağı, dikkat dağınıklığı yaratabileceği nedeniyle akademik başarıda düşüş yaşanabileceği konusunda sonuçlar doğurabileceği bulgusuna ulaşılmıştır.

Tüm sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda araştırma sonuçlarının Mwilima ve Hangula (2017), Khan, Malik ve Amin (2015), Kuyucu (2017), Gülmez (2005), Uğur ve Turan (2015), North, Johnston ve Ophoff (2014), Ezemenaka (2013:171), Junco (2012), Pulliam (2017), Muhanna, ve Abu- Al- Sha'r (2009), Sundani (2015), Halder, Halder ve Guha (2015), Lepp, Barkley ve Karpinski (2015), Tatlı (2015), Bal (2013), Kahari (2013), Ağca ve Bağcı (2013), Aydoğdu-Karaslan ve Budak (2012) ve Jones'un (2014) yaptıkları araştırma sonuçları ile benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Derste cep telefonu kullanımına ilişkin olarak akademik başarıda düşüş olabileceğine ilişkin bulgu Mwilima ve Hangula (2017:36), Junco (2012), Pulliam (2017:17), Lepp, Barkley ve Karpinski'nin (2015:7) yaptıkları araştırma bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Mwilima ve Ends vd. ile Junco derslerde cep telefonu kullanımının akademik başarıyı düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır. Pulliam (2017:17) da çalışmasında öğrencilerin derste telefon kullanımının sadece kendilerine olumsuz etkisi olacağını düşünseler de tüm sınıfı ve öğretmeni olumsuz şekilde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenler derste hem telefonu kullanıp hem ders dinlemenin pek mümkün olmadığına inanmaktadırlar. Lepp, Barkley ve Karpinski (2015:7) ise araştırmalarında cep telefonu kullanımındaki artışın akademik performansı düşürdüğü sonucuna ulaşmışlardır. Aynı zamanda araştırmada derslerde cep telefonu kullanımının anında öğrenmeyi sağlaması ve eğitime olumlu etki ettiğine ilişkin araştırma bulgusu Ezemenaka (2013:171) ile Muhanna ve Abu- Al Sha'r ın (2009:6) araştırma bulgusu ile benzerlik göstermektedir. Ezemenaka'nın (2013:171) çalışmasında telefonun öğrencilerin akademik performanslarına etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin çoğu derste cep telefonu kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin akademik bakış açılarının ve sınavlara hazırlık sürecine yardımcı olduğu belirtilmiştir. Muhanna ve Abu-Al Sha'r (2009:6) cep telefonu kullanımının öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştireceğini ve ihtiyaçlarını karşılayacağını ortaya koymuştur. Sundari'nin (2015) araştırmasında sınıfta cep telefonu kullanımının amacına ilişkin katılımcılar SMS alıp yolladıklarını ve ayıca gelen çağrıları yanıtladıklarını ve de sınıftan arama yaptıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcıların % 42'si okulda cep telefonu kullanılmaması gerektiğini dile getirmişlerdir. % 23,9'u okullarında cep telefonu kullanımı ile ilgili herhangi bir kural olmadığını ama % 57,6'sı kural olması gerektiğini dile getirmişlerdir. %53,7'si cep telefonu aracılığı ile öğretmenleriyle iletişim kurabildiklerini, % 47,3'ü ise sınıf arkadaşları ile iletişim kurduklarını dile getirmişlerdir. % 39,3'ü cep telefonu sayesinde akademik performansta artış olduğunu % 38,2'si ise eğitimin niteliğini artırdığını ifade etmiştir. Halder, Halder ve Guha'nın (2015:86) yapmış oldukları araştırmada cep telefonunun öğrenme ve öğretme süreçlerini geliştirme imkânı olduğu ortaya konmuştur. Kahari (2013:11) de yapmış olduğu çalışmasında öğrenme için cep telefonunun yararlı olduğunu ama kullanıcıların bu durumu suiistimal etme eğilimlerinin olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmalar ayrıca cep telefonu üreticilerinin cep telefonlarını eğitimsel amaçlı kullanımları konusunu dikkate alan tasarımlar üretmeleri gerektiği ortaya konmuştur. Ağca ve Bağcı (2013:300) da çalışmalarında cep telefonu kullanımının derslerde olumlu sonuçlarına dikkat çekmişlerdir. Ağca ve Bağcı'nın (2013:300) yapmış oldukları çalışmada mobil araçların sözcük öğrenme aktivitelerinde kullanıldığını ortaya koymuşlardır. Ders içi aktivitelerde kullanılan mobil araçların öğrenenlere sağladığı avantajlar taşınabilirlik, erişilebilirlik ve bağlanabilirlik şeklinde sıralanmaktadır; özellikle mobil araçların

taşınabilir olması, ders kitabıyla bütünleşik biçimde rahatlıkla kullanılabilmesinde öğrencilere önemli bir avantaj kazandırmıştır. Ayrıca mobil öğrenme materyalinin görüntülenmesinde, mobil araçların internete bağlanma ve çoklu ortam kaynaklarına erişim ve görüntüleme gibi özellikleri de sınıf içinde mobil öğrenmenin rahatlıkla gerçekleştirilebilmesine katkı sağlamıştır. Bu bağlamda, araştırmada kullanılan mobil araçlar, öğrenenlerin bilgiye en hızlı ve etkili biçimde ulaşabilmesine yardımcı olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada cep telefonu kullanım amaçlarına, derste cep telefonu kullanımına, kullandıkları cep telefonu modeline, zararlarına ilişkin ortaya konan sonuçlar Khan, Malik ve Amin (2015), Uğur ve Turan (2015:74) ve North, Johnston ve Ophoff'un (2014:132) yapmış oldukları araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Khan, Malik ve Amin (2015) yaptıkları çalışmalarında üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun cep telefonunu sosyal etkileşimler kurmak, gün içerisinde mesaj yollamak için kullandıklarını ve günde en az 1 saat cep telefonu ile vakit geçirdiklerini ortaya koymuşlardır. Üniversite öğrencilerinin %94'ünün çalışırken telefonlarını kapattıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıfta diğer arkadaşlarını rahatsız etmekten çekindikleri, öğretmenlerine eğlenceli ya da ilginç mesajlar atmakta tereddüt yaşadıkları da ortaya konan sonuçlardır. Pahalı telefon sahibi olmanın kendilerini onurlandırdığını; telefonu hesap makinesi, sözlük ve internet amaçlı kullandıklarını ifade etmişlerdir. Cep telefonu kullanımının akademik performansın ve eğitimin kalitesinin artmasına yardımcı olduğu bulunmuştur. Bazı öğrenciler ise cep telefonu kullanımını vakit kaybı olarak değerlendirmişlerdir. Uğur ve Turan (2015:74) ise çalışmalarında katılımcıların mobil uygulamaları sadece zaman geçirmek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. North, Johnston ve Ophoff (2014:132) ise çalışmalarında üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım amaçları arasında aile ve arkadaşları ile sosyalleşmek olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada mesajlaşmanın en öncelikli kullanım amaçları arasında yer aldığı görülmektedir, öğrencilerin % 65'i günde en az 21 mesaj yolladıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcılar cep telefonu alırken en çok fiyatına ve kullanımına dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca çalışma sonuçları derste öğrencilerin telefonlarını asla kapatmadıklarını ve de sürekli olarak mesaj ya da cevapsız arama olup olmadığını kontrol ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Bal'ın (2013:169) araştırmasında, bir kimlik, moda ve statü unsuru olarak cep telefonlarına bir kullanım değeri atfeden gençlerin, işlevsel olarak kullandıkları cihaz üzerinden başka insanlara ulaşarak sosyalleşebildiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte cihazın sunduğu oyun, chat, radyo gibi özellikler sayesinde eğlence ve rahatlama ihtiyaçlarını gidermekte ve belli bir yere sabit kalmamanın özgürlüğünün de farkına varmaktadır.

Araştırmada cep telefonunun bağımlılık yarattığı sonucu Kuyucu (2017), Aydoğdu Karaslan ve Budak (2012) ve Jones'un (2014:78) araştırma bulguları ile kısmen benzerlik göstermektedir. Kuyucu'nun üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanımına yönelik yaptığı araştırma sonucunda akıllı telefon bağımlılığının cinsiyet, yaş ve cep telefonu kullanım özelliklerine göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Ancak alt faktörlere ilişkin analizlerde, yaş arttıkça akıllı telefondan beklentilerin azaldığı ve dolayısıyla daha düşük bir bağımlılığın olduğu görülmüştür. Ayrıca ailenin gelir düzeyi azaldıkça da akıllı telefon bağımlılığı azalmaktadır. Bu araştırma ile yeni nesillerin akıllı telefon bağımlılığı tehdidi ile karşı karşıya kalma olasılıklarının yüksek olduğu görülmüştür. Aydoğdu-Karaslan ve Budak'ın (2012:4562) yapmış oldukları araştırmada teknolojilerin insanı özgürleştirmek yerine bağımlı hale getirdiği bulunmuştur. Ayrıca Jones (2014:78) yaptığı araştırmada bazılarının aileleri ve arkadaşlarından uzaklaşmak istemedikleri için bağımlılık geliştirdiklerini; yoğun şekilde telefon kullanımının insanlar arası etkileşime zarar verdiğini ortaya koymuşlardır.

Öğretmen adaylarının cep telefonu tercihlerinde teknik, görsel, kullanım şekli, işletim sistemi gibi nedenler olduğu bulgusu ile Gülmez'in (2005:59) araştırma sonuçları çeşitli açılardan benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cep telefonu kullanım süresine bakıldığında yaklaşık % 35'inin 3 yıldan fazla cep telefonu kullandığı bulunmuştur. Tercih nedenlerine sırasıyla bakıldığında; iletişimin rahat olması, çevrenin bu şebekeyi kullanması, ekonomik olması, fonksiyonel olması, hesaplı olması gibi özellikler ön plana çıkmaktadır. Ayrıca bu bulgu Tatlı'nın (2015:10) çalışmasıyla da benzerlik göstermektedir. Tatlı (2015:15) araştırmasında öğrencilerin akıllı telefonları kendilerine görsel olarak hitap etmesi, estetik olarak ilginç gelmesi, çeşitli hisler uyandırması, hayal güçlerini kullanmaları ve farklı sosyal kimlik edinmelerini sağlanması gibi faktörlerden dolayı tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Cep telefonu tercihlerine ilişkin ortaya çıkan bu bulgular Bal'ın (2013:166) araştırma sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Bal'ın (2013:169) yapmış olduğu araştırmada gençlerin cep telefonu satın alımında etkili olan unsurlara göz atıldığında, cihazın garantisi ve servis hizmetlerinin olması, özellikleri, fiyatı, görünüm ve tasarımının daha fazla öne çıktığı görülmektedir. Ayrıca Nasır (2003) çalışmasında faturalama hizmetlerinin doğruluğu, kapsama alanının genişliği, şebeke kalitesi ve konuşma ücretlerinin cep telefonu tercihlerinde önemli olduğunu vurgulamıştır.

Günümüzde öğrencilerin pek çoğunun çeşitli sebeplerle yanlarından ayırmadıkları, sürekli kullandıkları cep telefonlarının eğitimsel aktivitelerle yönelik olarak kullanımı konusunda bilinçlendirilmeleri önemli görülmektedir. Cep telefonundaki sanal ortamlar aracılığı ile etkileşim kurmaya eğilimli olan öğrencilerin gerçek yaşama dönük paylaşımlar yaşamaları, arkadaşları ve aileleri ile karşılıklı sohbet etmeleri desteklenerek sosyalleşmeleri sağlanmalıdır. Bu bağlamda telefon bağımlılığının önüne geçilmesi sağlanabilir. Öğrencilerin serbest zaman aktiviteleri küçüklüklerinden itibaren ailelerden başlayarak desteklenmeli, sosyal kültürel aktivitelerde bulunmaları sağlanmalı, böylelikle serbest zamanlarını sürekli telefon kullanımına dönüştürmemeleri sağlanmalıdır. Cep telefonları eğitim için hem uygun, hem kullanışlı olduğu kadar yanlış kullanımları ile de eğitimsel gelişimin en büyük engeli olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda, teknolojinin akıl almaz şekilde geliştiği dönemde cep telefonu tasarımcılarının yaş gruplarına uygun şekilde tasarım yapmaları önerilebilir. Okullarda eğitimsel uygulamalar yoğunluklu olmak üzere cep telefonu kullanımına ilişkin düzenlemeler yapılabilir. Cep telefonu bağımlılığının yaşam kalitesine etkisi hakkında araştırmalar yapılmalı ve sonuçları yayınlanıp, konu ile ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmelidir. Ayrıca farklı üniversitelerde ve fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin cep telefonu kullanım alışkanlıkları ve motivasyonlarıyla ilgili farklı yöntemler kullanılarak çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağca, R. Kağan ve Bağcı, Hakkı (2013). Eğitimde mobil araçların kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, S. 2(4), s. 295-302.
- Aslan, Sinan ve Aylaz, Rukye (2014). Akademisyenlerin internet bağımlılık düzeyleri ve buna bağlı oluşabilecek sağlık sorunların değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, S. 3(2), s. 14-19.
- Ayasun, Hicran (2014). *Üniversite öğrencilerinin kullandıkları cep telefonu ile cep telefonu marka kişiliği arasındaki farklılığın belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Niğde.
- Aydoğdu-Karaaslan, İlknur ve Budak, Leyla (2012). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu özelliklerini kullanımının ve gündelik iletişimlerine etkisinin araştırılması. *Journal of Yasar University*, S. 26(7), s. 4548- 4525.
- Bal, Enes (2013). *Teknoloji çağında cep telefonu kullanım alışkanlıkları ve motivasyonlar: Selçuk üniversitesi öğrencileri üzerine bir inceleme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı, Konya.
- Çoroğlu, Coşkun (1998). *Cep telefonu sahiplerinin bu telefonlarla ilgili satın alma davranışları üzerine bir pilot araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Fakültesi, İstanbul.
- DOI: 10.1177/2158244015573169 sgo.sagepub.com adresinden alındı.
- Elmas, Onur, Kete, Seda; Hızlısoy, S. Selen ve Kumral, H. Nuray (2015). Teknolojik cihaz kullanım alışkanlıklarının okul başarısı üzerine etkisi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), s. 49-54.
- Ezemenaka, Emeka (2013). The usage and impact of Internet enabled phones on academic concentration among students of tertiary institutions: A study at the University of Ibadan, Nigeria. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*, 9(3), s. 162-173.
- Gülmez, Mustafa (2005). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu satın alma ve kullanımını etkileyen faktörler: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ile Tokat Gaziosmanpaşa üniversitelerinde bir uygulama. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 24, s. 37-62.
- Halder, Ishita, Halder, Santoshi and GUHA, Abhijit (2015). Undergraduate students use of mobile phones. Exploring use of advanced technological aids for educational purpose. *Journal of Media and Communication Studies*, S. 7(4), s. 81-87.
- Jones, Tenna. (2014). Students' cell phone addiction and their opinions. *The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*, S. 5(1), s. 74-80.
- Junco, Reynol (2012). Too much face and not enough books: The relationship between multiple indices of Facebook use and academic performance. *Computers In Human Behavior*, S. 28(1), s. 187-198.
- Kahari, Leslei (2013). The effects of cell phone use on the study habits of university of Zimbabwe first year faculty of arts students. *International Journal of Education and Research*, S. 1(10), s. 1-12.
- Khan, Jangraiz, Khan Z. Malik and Amin, Suleman (2015). The impact of mobile phones on the performance of university students. <http://mpr.ub.uni-muenchen.de/65119/> adresinden alındı.
- Kuyucu, Mihalis (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: Akıllı telefon(kolik) üniversite gençliği". *Global Media Journal TR Edition*, S. 7(14), s. 328-359.
- Lepp, Andrew, Barkley, E. Jacob and Karpinski, Aryn, C. (2015). The relationship between cell phone use and academic performance in a sample of U.S. college students". <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2158244015573169> adresinden alındı.
- Miles, B Mathew and Huberman A. Michael (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). USA: SAGE.
- Minaz, Ali ve Çetinkaya-Bozkurt, Özlem (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi
- muhanna, Wafa' N. and Abu-al-Sha'r, Awatif M. (2009). *University students' attitudes towards cell phone learning environment*. ICL 2009 Proceedings, September, s. 568-578.
- Mwilima, Fred and Hangula, Vilho. (2017). The effects of cell phone use on academic performance in tertiary education. *International Journal of Law, Humanities & Social Science*, S. 1(5), s. 33-38.
- Nasır, Süphan (2003) *Türkiye'de GSM sektöründe müşteri memnuniyeti: kullanıcıların operatör değiştirme eğilimlerinin saptanması*. 8. Ulusal Pazarlama Kongresi, 211-229, 16-19 Ekim, Kayseri, s. 211-229.
- North, David, Johnston Kevin and Ophoff, Jacques (2014). The Use of Mobile Phones by South African University Students. *Issues in Informing Science and Information Technology*, S. 11, 115-138. <http://iisit.org/Vol11/IISITv11p115-138North0469.pdf> adresinden alındı.

- Oliver, Beverley and Goerke, Veronica (2007). Australian undergraduates' use and ownership of emerging technologies: Implications and opportunities for creating engaging learning experiences for the net generation. *Australasian Journal of Educational Technology*, S. 23(2), s. 171-186.
- Özaşçılar, Mine (2009). *Cep telefonu kullanımının sosyolojik boyutu: Bireysel güvenlik ve günlük hayattaki yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- Pulliam, Daniel (2017). *Effect of student classroom cell phone usage on teacher*. Special Project, Western Kentucky University, Kentucky, <http://digitalcommons.wku.edu/theses> adresinden alındı.
- Sevgi, Levent (2013). *Teknoloji, toplum ve sağlık: Cep telefonları ve elektromanyetik kirlilik tartışmaları*" http://www.emo.org.tr/ekler/e73a9a0d37efb96_ek.pdfadresinden alındı.
- Sundarı, T. Tripura (2015). Effects of mobile phone use on academic performance of college going young adults in India. *International Journal of Applied Research*, S. 1(9), s. 898-905.
- Şentürk, Dilan (2017). *Lise öğrencilerinde cep telefonu bağımlılığının yaşam kalitesine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tatlı, Halim (2015). Akıllı telefon seçiminin belirleyicileri: Üniversite öğrencileri üzerine bir uygulama. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, s. 1-19.
- Tutgun Ünal, A. ve Arslan, Ahmet. (2013). Devlet ve vakıf üniversiteleri eğitim fakültesi öğrencilerinin cep telefonu kullanım sıklıklarının ve marka tercihlerinin karşılaştırılması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, S. 12(1), s. 1-19.
- Türnüklü, Abbas (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, S. 24, s. 543-559.
- Uğur, N. Güliz ve Turan, A. Hamit (2015). Üniversite öğrencilerinin mobil uygulamaları kabulü ve kullanımı: Sakarya üniversitesi örneği, *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi*, S. 6(2), s. 63-79.
- Uzgören, Ergin, Şengür, Mehmet ve Yiğit, Ümit. (2013). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu talebinde israfa yönelik davranışlarının analizi: Dumlupınar Üniversitesi öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 18(1), s. 29-44.
- Ünal, M. Harun (2015). *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi*. Uzmanlık Tezi, Sağlık Bakanlığı Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Ünver, Gülsen., Talu-Bümen, Nilay ve Başbay, Makbule (2010). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans derslerine öğretim elemanı bakışı: Ege Üniversitesi örneği. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, S. 155(35), s. 63-77.
- Vinci, M. Luisa and Cucchi, Daniela (2007). *Possibilities of application of e-tools in education: mobile learning*. <http://www.leonardo-lets.net/ict/common/download/MariaLuisaVinci.pdf> adresinden alındı.
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.